

รายงานการประชุม
คณะกรรมการธ
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔
เมื่อวันพุธที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุม ๒๐๑ ชั้น ๒ อาคารสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

๑. นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ	ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. พันเอก เกรียงศักดิ์ มิตรประसार	ผู้อำนวยการกองระเบียบการ กรมเสมียนตรา	กรรมการ
๓. นางสาวนพมาศ วรรณศรี	ผู้แทนกระทรวงกลาโหม นิติกรเชี่ยวชาญ สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
๔. นายนพดล กตัญญูฤทธิ์	ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๕. นายสมชัย เอมบำรุง	ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๖. นายบวร บุญลพ	ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	กรรมการ
๗. พันตำรวจเอก ธีระเดช อธิภักกุล	ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด รองผู้บังคับการ สำนักงานเลขานุการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๘. นายพิชญเดช โอสถานนท์	ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ กองความมั่นคงภายในประเทศ	กรรมการ
๙. นายวิสุทธิ์ ฉัตรานันต์	ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและระเบียบกลาง รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย และระเบียบกลาง	เลขานุการ
๑๐. นางปองสุข วีระอาชากุล	สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการส่วนกฎหมาย	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๑. นางสาวเบญจวรรณ พลชัย	สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี นิติกรชำนาญการ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม...

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายศุภวัฒน์ พัฒนธีระนันท์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒. นางสาววีราภรณ์ ชินวงศ์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๓. นางสาวนภาพรรณ ภิโสมรย์	นิติกรชำนาญการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๔. นางสาวพัชราภรณ์ ผลพูนศิริ	นิติกรปฏิบัติการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๕. นางสาวสุกัญญา สุขช่วง	นิติกร
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๖. นายไกรวุฒิ ธรรมชาติอุดม	นิติกร
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๗. นางสาวบุศรา อยู่ยัง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดการประชุมและดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมฯ ดังต่อไปนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- ๑.๑ ขอบคุณคณะกรรมการงที่มาร่วมประชุม
 - ๑.๒ ข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- มติ ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่อง การรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔

ตามที่ได้มีการประชุมคณะกรรมการง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุม ๒๐๑ ชั้น ๒ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล นั้น ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำรายงานการประชุมและส่งรายงานการประชุมดังกล่าวไปให้กรรมการทุกท่านพิจารณารับรองภายในวันศุกร์ที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ เป็นที่เรียบร้อยแล้วและปรากฏว่า มีกรรมการขอแก้ไข ดังนี้

๑. ประธานกรรมการขอแก้ไขเพิ่มเติม คือ

๑.๑ รายงานการประชุมหน้าที่ ๒ ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ จากเดิมเป็น

“๑.๑ ขอบคุณคณะกรรมการงที่มาร่วมประชุม

๑.๒ ข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19”

๑.๒ รายงานการประชุมหน้าที่ ๘ ในส่วนมติของระเบียบวาระที่ ๓.๓ บรรทัดที่ ๑๒ ให้ตัดถ้อยคำ “กรณีมีข้อสังเกตว่า” ออก

๑.๓ รายงานการประชุมหน้าที่ ๘ ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ แก้ไขจากเดิมเป็น

“๔.๑ การดำเนินคดีเกี่ยวกับการชักธงชาติ ประธาน ได้ขอให้ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ติดตามการดำเนินคดีเกี่ยวกับการชักธงชาติลงจากยอดเสาและชักธงแดงขึ้นที่บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับประเด็นดังกล่าว และจะนำเสนอที่ประชุมในครั้งต่อไป

๔.๒ การแก้ไขพระราชบัญญัติธง ขณะนี้อยู่ระหว่างปรับแก้ตามมติที่ประชุม เพื่อนำเสนอที่ประชุมในครั้งต่อไป”

๒. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดขอแก้ไขหน้าที่ ๗ ย่อหน้าที่ ๓ จากเดิมเป็น

“ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด กล่าวว่า กรณีนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อน เนื่องจากทรงโปรดรับสมาคมไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์และเกี่ยวกับตราโอราพตหรือช้างสามเศียรนี้ ได้มีการใช้เป็นตราของสมาคมซึ่งต่อมาคือสมาคมนักเรียนเก่าอังกฤษโดยรัชกาลที่ ๖ ทรงก่อตั้งสมาคมฯ ขณะทรงศึกษาอยู่ ณ ประเทศอังกฤษ ต่อมาเมื่อผู้ไปศึกษาที่สหรัฐอเมริกาจึงได้มีการก่อตั้งสมาคมนักเรียนเก่าสหรัฐอเมริกาและนำตราโอราพตมาใช้ประกอบเป็นตราสมาคมด้วย เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๔๗๘ หรือที่แก้ไขฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๘๓ ก็บัญญัติในลักษณะที่ห้ามประดิษฐ์หรือเครื่องหมายใด ๆ ลงในแถบสีธงโดยไม่สมควร ซึ่งอาจตีความได้ว่าถ้าเหมาะสมก็ทำได้ และตามความเห็นที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอมานั้นน่าจะเหมาะสมแต่ควรปรับแก้ถ้อยคำให้เป็นว่า สมาคมฯ ได้ใช้ตราสมาคมตามที่ได้รับรองจากกฎหมายที่ใช้บังคับในเวลานั้นแต่หากสมาคมฯ จะแก้ไขปรับปรุงตราสมาคมจะต้องให้เป็นไปตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒”

มติ ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการธง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ ตามที่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

๓.๑ เรื่อง พรคพลังขอความเห็นชอบในการแสดงธงชาติไทยไว้ที่ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งดังนี้

๑. นายสุรศักดิ์ ศิริบุญ ในนามผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคพลัง ได้ขอความเห็นชอบในการใช้ธงชาติประกอบภาพเครื่องหมายของพรรคในชื่อ “พรรคพลัง”

๒. คณะกรรมการธงในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้พิจารณาคำขอตามข้อ ๑.๑ แล้วมีมติว่า ภาพเครื่องหมายของพรรคพลัง มีลักษณะเป็นตัวอักษร “พ” โดยมีแถบสีแดง สีขาว และสีน้ำเงิน ที่อักษร พ หัวของ “พ” เป็นรูปกำปั้นมือ ซึ่งแถบสีแดงไม่ได้สัดส่วนเป็นแถบสีธงชาติ จึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้พรรคพลังดำเนินการปรับแถบสีธงชาติดังกล่าวให้ได้สัดส่วนและยื่นคำขอเพื่อให้คณะกรรมการธงพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๓. พรรคพลังได้มีหนังสือที่ พพ. ๐๐๒/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ แจ้งการปรับแก้เครื่องหมายของพรรคการเมืองตามมติของคณะกรรมการธง พร้อมจัดส่งภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง มาเพื่อประกอบการพิจารณาแล้ว

๔. ฝ่ายเลขานุการฯ...

๔. ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคพลังได้ดำเนินการปรับภาพเครื่องหมายของพรรคโดยแก้ไขแถบสีธงชาติดังกล่าวให้ได้สัดส่วน มีขนาดเท่ากันตามมติของคณะกรรมการธแล้ว ดังนั้นเมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบในการแสดงแถบสีหรือธงชาติไว้ที่ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการธ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งภาพเครื่องหมายของพรรคพลัง เป็นการนำธงชาติหรือแถบสีธงชาติไว้ที่ตัวอักษร “พ” สีน้ำเงิน โดยมีแถบสีแดง สีขาว และสีน้ำเงิน หัวของ “พ” เป็นรูปกำปั้นมือ ตำแหน่งการจัดวางมีความเหมาะสม และมีได้มีลักษณะเป็นการเหยียดหยามต่อธงชาติ ประเทศไทย หรือชาติไทย ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๕ ทวิ วรรคหนึ่ง และได้มีการดูถูกเหยียดหยามหรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียซึ่งเกียรติภูมิของประเทศไทยหรือชาติไทย แต่ประการใด ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๖ และได้กระทำไปโดยสมควร เพื่อใช้เป็นภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองประกอบการยื่นคำขอแจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงเห็นสมควรให้ความเห็นชอบแก่นางสาวอัญชิสา เทพทัตทิมา รักษาการว่าที่เลขาธิการพรรคพลังในการแสดงธงชาติไทยไว้ในภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองดังกล่าวได้ อย่างไรก็ดี เห็นควรกำชับให้การใช้แถบสีของธงชาติในภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองให้เป็นไปตามค่ามาตรฐานการวัดสีธงชาติในลักษณะเป็นค่าแนะนำตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องรูปธงชาติ ตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ด้วย

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารหมายเลข พณ. ๑ - ๒/๒๕๖๔

จึงขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

มติ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบการนำแถบสีธงชาติไปไว้บนเครื่องหมายของพรรคพลัง ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้พรรคพลังพึงระมัดระวังในการนำเครื่องหมายของพรรคการเมืองซึ่งมีแถบสีธงชาติไปใช้ให้เหมาะสม และให้ใช้ค่ามาตรฐานสีธงชาติให้ถูกต้องตามที่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง รูปธงชาติตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ และแจ้งให้พรรคพลังทราบว่าเมื่อได้รับการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วให้แจ้งคณะกรรมการธทราบด้วย

๓.๒ เรื่อง พรรคไทยเท่าเทียมขอความเห็นชอบในการแสดงธงชาติไทยไว้ที่ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง

ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งดังนี้

๑. พรรคไทยเท่าเทียม ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๔ เรียนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยนางสาวแวมยุรี พุทธิเมธา ในนามผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคไทยเท่าเทียม ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ ได้ยื่นคำขอแจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองต่อสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และได้รับแจ้งว่าในการนำแถบสีธงชาติมาเป็นส่วนประกอบของภาพเครื่องหมายพรรคการเมืองนั้น จะต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติและธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ จึงขอยื่นคำขอความเห็นชอบในการแสดงธงชาติไว้ที่ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง โดยการจัดตั้งพรรคไทยเท่าเทียม มีความตั้งใจและความมุ่งมั่นที่จะรักษาไว้ซึ่งความเป็นชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จึงได้ใช้ภาพเครื่องหมายพรรคที่มีสีและความหมายอันเกี่ยวข้องกับ การนำแถบสีธงชาติมาเป็นส่วนประกอบ

๒. ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

๒.๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้คำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต้องมีภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง โดยที่ภาพเครื่องหมายดังกล่าวจะต้องไม่ซ้ำหรือคล้ายคลึงกับภาพเครื่องหมายที่จดทะเบียนหรือที่ยื่นขอจดทะเบียนอยู่ก่อนแล้ว และพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔๕ ได้บัญญัติให้ การใช้ ชัก หรือแสดงธงชาติไทยให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยระเบียบฯ ข้อ ๔ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “การแสดงธง” หมายความว่า การที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้ทำหรือสร้างให้ปรากฏเป็นรูปร่าง ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ รูป ภาพ หรือสสารที่มีลักษณะเป็นสีที่มีความหมายถึงธง หรือแถบสีซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบนี้ ซึ่งกรณีตามคำขอ ขอให้จริงปรากฏว่า ผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคไทยเท่าเทียมได้ยื่นคำขอให้คณะกรรมการธงพิจารณาให้ความเห็นชอบการแสดงธงชาติไว้ที่ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง กรณีจึงมีลักษณะเป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลได้ทำหรือสร้างให้ปรากฏเป็นรูปร่างหรือรูปภาพที่มีความหมายถึงธงหรือแถบสีธงชาติไทยซึ่งอยู่ในความหมายของการแสดงธงตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๔

๒.๒ กรณีตามคำขอของนางสาวแวมยุรี พุทธเมธา ในนามของผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคไทยเท่าเทียม ปรากฏว่า ภาพเครื่องหมายของพรรคไทยเท่าเทียม เป็นภาพเครื่องหมายพรรคภายใต้รูปลักษณ์ของอักษรไทยสีน้ำเงิน “ททท” มีแถบสีน้ำเงิน สีแดง และสีขาว ประกอบตัวอักษรที่อยู่ภายใต้อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย โดยวัตถุประสงค์ในการแสดงธงชาติคือ ตัวอักษรไทย “ททท” สีน้ำเงิน มีแถบสีน้ำเงิน สีแดง และสีขาว ประกอบตัวอักษร หมายความว่า ประชาชนมีความเสมอภาค เสรีภาพ และความเท่าเทียมกัน อยู่ภายใต้กรอบแห่งวิถีประชาธิปไตย และรวมกันเป็นพลังอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ เทิดทูนและรักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ภาพเครื่องหมายพรรคไทยเท่าเทียมเป็นการนำแถบสีธงชาติไทยสีแดง สีขาว และสีน้ำเงิน มาประกอบเป็นส่วนหนึ่งของตัวอักษร “ททท” ตำแหน่งการจัดวางมีความเหมาะสม เป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้ความเห็นชอบในการแสดงแถบสีหรือธงชาติไว้ที่ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมือง ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการธง ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓ มิได้มีลักษณะเป็นการเหยียดหยามต่อธงชาติ ประเทศไทย หรือชาติไทย ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๑๕ ทวิวรรคหนึ่ง และมิได้มีการดูถูกเหยียดหยามหรือทำให้เกิดความเสื่อมเสียซึ่งเกียรติภูมิของประเทศไทย หรือชาติไทยแต่ประการใด ตามนัยระเบียบฯ ข้อ ๖ และได้กระทำไปโดยสมควร เพื่อใช้เป็นภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองประกอบการยื่นคำขอแจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงเห็นสมควรให้ความเห็นชอบแก่นางสาวแวมยุรี พุทธเมธา ผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคไทยเท่าเทียม ในการแสดงแถบสีธงชาติไทยไว้ที่ภาพเครื่องหมายของพรรคการเมืองดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เห็นควรกำชับให้ใช้คำมาตรฐานการวัดสีธงชาติไทยในลักษณะเป็นคำแนะนำตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง รูปธงชาติ ตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ด้วย

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารหมายเลข พณ ๒ - ๒/๒๕๖๔

จึงขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

มติ ที่ประชุม...

มติ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบการนำแถบสีธงชาติไปไว้บนเครื่องหมายของพรรคไทยเท่าเทียม ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งให้พรรคไทยเท่าเทียม พึงระมัดระวังในการนำเครื่องหมายของพรรคการเมืองซึ่งมีแถบสีธงชาติไปใช้ให้เหมาะสม และให้ใช้คำมาตรฐานสีธงชาติให้ถูกต้องตามที่ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง รูปธงชาติตามพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ และแจ้งให้พรรคไทยเท่าเทียมทราบว่าเมื่อได้รับการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้วขอให้แจ้งคณะกรรมการธงเพื่อทราบด้วย

๓.๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาธงชาติและการทำลายธงชาติ ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งดังนี้

๑. ในคราวประชุมคณะกรรมการธง ครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ในวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ ประธาน กล่าวว่า ขอให้กรรมการทุกท่านช่วยกันเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานของท่าน ให้มีความเข้าใจหลักการปฏิบัติเกี่ยวกับธงชาติ เช่น กรณีพบเห็นธงชาติชำรุด เสียหาย หรือขาดวิน ไม่สมควรนำมาใช้ และต้องทำลายอย่างเหมาะสมและถูกต้อง และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการจัดทำหนังสือแจ้งเวียนไปยังกระทรวงต่าง ๆ เพื่อถือปฏิบัติให้ถูกต้องเกี่ยวกับหลักการดังกล่าวด้วย

๒. ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๒.๑ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดกรณีการดูแลรักษาธงชาติ ดังนี้

๒.๑.๑ ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการ หรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดง ธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเคร่งครัด

๒.๑.๒ ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ เก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๒.๑.๓ การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดง ในกรณีที่ธง ชาติเป็นผืนผ้าให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพเมื่อถึงที่ที่จะใช้หรือแสดง จึงคลี่ธงออก เพื่อใช้หรือแสดงต่อไป

๒.๑.๔ การเชิญธงชาติที่จะใช้ ชัก ไปยังเสาธง เมื่อใกล้จะถึงกำหนดเวลาแล้วให้ ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการชักธงชาติ

๒.๑.๕ การเชิญธงชาติจากบริเวณหรือจุดที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บ รักษาให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับข้อ ๓.๑.๔

๒.๒ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ร่วมกับคณะอนุกรรมการปลูกฝังความรักและจิตสำนึกความเป็นไทย ได้จัดทำหนังสือคู่มือ ธงไตรรงค์ อารงไทย เพื่อรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับธงชาติและเพลงชาติไทย ในเรื่อง การใช้ การชัก การแสดง การประดับ การแสดงความเคารพ การพับ เก็บรักษา และการทำลายธงชาติเก่า

ที่เสื่อมสภาพให้แก่หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานภาคเอกชน สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป ซึ่งได้มีคำแนะนำในเรื่องการทำลายธงชาติเก่าที่ชำรุดเสื่อมสภาพ กำหนดไว้ในกรณีที่ธงชาติชำรุด เสียหาย หรือขาดวิน ไม่สมควรนำมาใช้ ให้ทำลายอย่างเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งกระทำได้โดยวิธีการฉีกผืนธงชาติที่เสื่อมสภาพแล้วให้รื้อสีแยกออกจากกันให้หมดสภาพ หรือลักษณะอันเป็นผืนธงชาติหรือแถบสีธงชาติ

๒.๓ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำร่างหนังสือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาธงชาติและการทำลายธงชาติ เพื่อแจ้งเวียนให้ส่วนราชการและกระทรวงต่าง ๆ ถือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไปแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารหมายเลข พณ ๓ - ๒/๒๕๖๔

จึงขอเสนอที่ประชุมเพื่อโปรดพิจารณา

มติ ที่ประชุมพิจารณาแล้วมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ แก่ไขร่างหนังสือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาธงชาติและการทำลายธงชาติที่ชำรุดเสื่อมสภาพ ตามข้อแนะนำของคณะกรรมการธงดังนี้

๑. แก่ไขชื่อเรื่องจาก “แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาธงชาติและการทำลายธงชาติ” เป็น “แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาธงชาติและการทำลายธงชาติที่ชำรุดเสื่อมสภาพ”

๒. แก่ไขข้อความย่อหน้าที่ ๑ โดยตัดคำว่า “มีส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้ครอบครองอาคารสถานที่บางแห่ง” ออก และแก้ไขข้อความจาก “ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม” เป็น “ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้ออกตามความในพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒”

๓. ปรับถ้อยคำในย่อหน้าที่ ๓ คำว่า “ขอความร่วมมือ” เป็น “แจ้ง”

๔. เพิ่มเติม QR code เกี่ยวกับพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕. ให้เพิ่มเติมหน่วยงานตามบัญชีที่แนบท้ายให้ครอบคลุมหน่วยงานประเภทต่าง ๆ ด้วย

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินคดีเกี่ยวกับการชักธงชาติลงจากยอดเสาและชักธงแดงขึ้นที่บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สรุปได้ว่า คดีอาญาที่ ๖๘/๒๕๖๔ มีผู้ต้องหา ๑๖ คน แต่ในกรณีเกี่ยวกับธงชาติมีผู้ต้องหา ๒ คน คือ นางสาวพิมพ์ชนก ใจหงษ์ อายุ ๒๓ ปี ผู้ต้องหาที่ ๑ และ นางสาวเบนจา อะปัญ อายุ ๒๑ ปี ผู้ต้องหาที่ ๒ ในข้อหาร่วมกันฝ่าฝืนการใช้ การชักหรือแสดงธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยหรือชาติไทย ร่วมกันกระทำการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการเหยียดหยามต่อธง รูปจำลองธง หรือแถบสีธง ร่วมกันกระทำการใด ๆ ต่อธงหรือเครื่องหมายอื่นใดอันมีความหมายถึงรัฐ เพื่อเหยียดหยามประเทศชาติ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ มาตรา ๑๑๘ พระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔

๔.๒ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำหนังสือเรียนปลัดกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และอธิบดีกรมศุลกากร เพื่อให้สอดส่องดูแล ติดตาม เกี่ยวกับการนำ

ธงชาติหรือแถบสีธงชาติไปใช้ในที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งดำเนินการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธง ของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๓ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำหัวข้อข่าวเกี่ยวกับการใช้ การแสดงธงชาติ ที่เหมาะสมและถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด ไว้ในเว็บไซต์สำนักนายกรัฐมนตรี โดยให้นำเสนอที่ประชุม พิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๔.๔ กรณีของร่างพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ ฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งว่า จากการรวบรวม ข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่มีธงอยู่ในความรับผิดชอบ เห็นว่า สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองทัพบก และกองทัพเรือ มีหนังสือแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับธงบางส่วนแตกต่างกันออกไป ซึ่งกรณีดังกล่าวกรรมการ ผู้แทนกระทรวงกลาโหมแจ้งว่า ประเด็นดังกล่าวจะนำเสนอในที่ประชุมของหน่วยงานเพื่อให้ได้ข้อสรุป และเมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้วจะประสานแจ้งให้ฝ่ายเลขานุการฯ ทราบต่อไป

เมื่อไม่มีกรรมการท่านใดเสนอเรื่องอื่นใดให้ที่ประชุมพิจารณาแล้ว ประธานฯ ได้กล่าว ขอบขอบคุณและปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๐๐ น.

(นางสาวเบญจวรรณ พลชัย)

นิติกรชำนาญการ

ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

ที่ นร ๐๑๐๖/ว

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาธงชาติและการทำลายธงชาติที่ชำรุดเสื่อมสภาพ
เรียน (ตามบัญชีที่แนบท้าย)

ด้วยปัจจุบันพบว่ามีส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้ครอบครองอาคารสถานที่บางแห่งยังมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับธงชาติ เช่นในเรื่องการดูแลรักษาธงชาติ การประดับพื้นธงชาติที่อยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย สีซีดจาง ชำรุด เสียหาย หรือขาดวินไม่สมควรนำมาใช้ ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งได้ออกตามความในพระราชบัญญัติธง พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการดูแลรักษาธงชาติโดยให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการหรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเคร่งครัด

๒. ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ เก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๓. การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดง ในกรณีที่ธงชาติเป็นผืนผ้าให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพเมื่อถึงที่ที่จะใช้หรือแสดง จึงควรถือธงออกเพื่อใช้หรือแสดงต่อไป

๔. การเชิญธงชาติที่จะใช้ ชัก ไปยังเสาธง เมื่อใกล้จะถึงกำหนดเวลาแล้วให้ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการชักธงชาติ

๕. การเชิญธงชาติจากบริเวณหรือจุดที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษาให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับข้อ ๔

และในกรณีที่ธงชาติชำรุด เสียหาย หรือขาดวินไม่สมควรนำมาใช้ ให้ทำลายอย่างเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งกระทำได้โดยวิธีการฉีกพื้นธงชาติที่เสื่อมสภาพแล้วให้ริ้วสีแยกออกจากกันให้หมดสภาพหรือลักษณะอันเป็นพื้นธงชาติ หรือแถบสีธงชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธงจึงขอความร่วมมือ แจ้งมายังหน่วยงานของท่านเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และถือปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ สามารถตรวจสอบรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทาง www.opm.go.th หรือตาม QR code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมา...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ และขอให้แจ้งหน่วยงานในสังกัดเพื่อถือปฏิบัติต่อไปด้วย
จกขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๔
โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๗

ที่ นร ๐๑๐๖/ว

สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

เมษายน ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาธงชาติและการทำลายธงชาติที่ชำรุดเสื่อมสภาพ

เรียน (ตามบัญชีที่แนบท้าย)

ด้วยปัจจุบันพบว่ายังมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องเกี่ยวกับธงชาติ เช่นในเรื่องการดูแลรักษาธงชาติ การประดับผืนธงชาติที่อยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย สีซีดจาง ชำรุด เสียหาย หรือขาดวินไม่สมควรนำมาใช้ ซึ่งตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศ ในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งได้ออกตามความในพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องการดูแลรักษาธงชาติโดยให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการหรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชนผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๒๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเคร่งครัด

๒. ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ เก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๓. การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดง ในกรณีที่ธงชาติเป็นผืนผ้าให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพเมื่อถึงที่ที่จะใช้หรือแสดง จึงคลี่ธงออกเพื่อใช้หรือแสดงต่อไป

๔. การเชิญธงชาติที่จะใช้ ชัก ไปยังเสาธง เมื่อใกล้จะถึงกำหนดเวลาแล้วให้ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการชักธงชาติ

๕. การเชิญธงชาติจากบริเวณหรือจุดที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษาให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับข้อ ๔

และในกรณีที่ธงชาติชำรุด เสียหาย หรือขาดวินไม่สมควรนำมาใช้ ให้ทำลายอย่างเหมาะสม และถูกต้อง ซึ่งกระทำได้โดยวิธีการฉีกผืนธงชาติที่เสื่อมสภาพแล้วให้รื้อสียแยกออกจากกันให้หมดสภาพหรือลักษณะอันเป็นผืนธงชาติ หรือแถบสีธงชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการธงจึงแจ้งมายังหน่วยงานของท่าน เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และถือปฏิบัติตามหลักการดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ สามารถตรวจสอบรายละเอียดเพิ่มเติมได้ทาง www.opm.go.th หรือตาม QR code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมา...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ และขอให้แจ้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงาน
ในสังกัดหรือในกำกับเพื่อถือปฏิบัติต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง
โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๔
โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๗

(คำแนะนำในการทำลายธงชาติเก่าที่ชำรุดเสื่อมสภาพ)

(กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธง)

ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

๑. กรมประชาสัมพันธ์
๒. สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

๑. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๒. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๓. สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๔. สำนักงานงบประมาณ
๕. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ
๖. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๗. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๘. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๑๐. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๑๑. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๑๒. สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

กระทรวง

๑. กระทรวงกลาโหม
๒. กระทรวงการคลัง
๓. กระทรวงการต่างประเทศ
๔. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๕. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๖. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๗. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๘. กระทรวงคมนาคม
๙. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๐. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑. กระทรวงพลังงาน
๑๒. กระทรวงพาณิชย์
๑๓. กระทรวงมหาดไทย
๑๔. กระทรวงยุติธรรม
๑๕. กระทรวงแรงงาน
๑๖. กระทรวงวัฒนธรรม
๑๗. กระทรวงศึกษาธิการ
๑๘. กระทรวงสาธารณสุข
๑๙. กระทรวงอุตสาหกรรม

ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีกระทรวงหรือทบวง

๑. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๒. สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๓. สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
๔. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๕. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๖. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

๑. สำนักงานศาลยุติธรรม
๒. สำนักงานศาลปกครอง
๓. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๔. กรมพระธรรมนูญ
๕. สำนักงานอัยการสูงสุด

องค์กรอิสระ

๑. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๒. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๓. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๔. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
๕. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๒. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา